

Rekenkamerrapport | Subsidieverlening

Kenmerk

Aan de gemeenteraad,

Voor u ligt het eerste rekenkamerrapport dat de gemeenteraad in de nieuwe samenstelling ontvangt. De Rekenkamer Leeuwarden ondersteunt de gemeenteraad in zijn kaderstellende en controlerende rol door onafhankelijk onderzoek te doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan.

De rekenkamer verricht haar onderzoeken onafhankelijk van het college en de gemeentelijke organisatie en formuleert op basis van haar bevindingen aanbevelingen aan de gemeenteraad. De raad bepaalt vervolgens zelf op welke wijze met deze aanbevelingen wordt omgegaan.

De rekenkamer is vorig jaar gestart met een onderzoek naar het subsidieverleningsproces van de gemeente Leeuwarden. Daarbij is gekeken naar de inrichting van het proces, de ervaringen van subsidieaanvragers en medewerkers en de informatievoorziening richting de gemeenteraad. Het onderzoek is in juli 2025 aangekondigd aan de gemeenteraad.

Aanleiding

De gemeente Leeuwarden verstrekt jaarlijks subsidies aan een groot aantal organisaties, verenigingen en inwoners. Subsidies vormen daarmee een belangrijk instrument om maatschappelijke doelen op het gebied van onder meer cultuur, leefbaarheid, sociale samenhang en duurzaamheid te realiseren. De rekenkamer constateert dat subsidieverlening een substantieel onderdeel vormt van de gemeentelijke begroting en dat uit onderzoeken in andere gemeenten blijkt dat het inzicht in de werking en effectiviteit van subsidieverlening vaak beperkt is. Daarnaast ontving de rekenkamer signalen dat subsidieaanvragen soms te lang in behandeling zijn, wat voor subsidieaanvragers onzekerheid en knelpunten in de uitvoering van activiteiten kan veroorzaken.

Bevindingen en conclusies uit het onderzoek

Uit het onderzoek blijkt dat de basis van de subsidieverlening op orde is. Veel subsidieaanvragers zijn tevreden over het persoonlijke, laagdrempelige en duidelijke contact met medewerkers van de gemeente. Medewerkers worden als betrokken en behulpzaam ervaren. Tegelijkertijd constateert de rekenkamer een aantal knelpunten in het subsidieverleningsproces:

De gemeente beslist regelmatig niet tijdig over subsidieaanvragen. Volgens het onderzoek wordt bij een deel van de aanvragen de wettelijke beslistermijn overschreden. Als oorzaken worden onder andere genoemd de beperkte gebruiksvriendelijkheid van het Subsidievolgsysteem (SVS), onvoldoende vastlegging van opschortingen en knelpunten in de interne samenwerking. De verhoging van de grens voor enkelvoudige subsidievestiging naar € 75.000 verlaagt de administratieve lasten, maar vergroot volgens de rekenkamer ook het risico op oneigenlijk gebruik van subsidiegelden.

De zogenoemde Peel- en Maas-uitspraak van de Raad van State heeft grote invloed op het subsidieverleningsproces. Deze uitspraak vraagt om een meer uitgebreide motivering en openbare aankondiging van begrotingssubsidies en leidt tot extra administratieve lasten en meer mogelijkheden voor bezwaar. Ongeveer de helft van de ondervraagde raadsleden geeft aan niet tijdig en onvoldoende geïnformeerd te worden over subsidieverlening. Hierdoor ervaren raadsleden beperkingen in hun kaderstellende en controlerende rol.

De rekenkamer concludeert dat er duidelijke verbeterpunten zijn in de interne subsidieverleningsketen, de digitale ondersteuning, de samenwerking tussen betrokken medewerkers en de informatievoorziening richting gemeenteraad en samenleving.

Aanbevelingen uit het onderzoek

De Rekenkamer doet de gemeenteraad de volgende aanbevelingen:

- 1 Versterk de interne subsidieverleningsketen**
Voer een integrale evaluatie uit van het subsidieverleningsproces, met bijzondere aandacht voor de praktische uitvoering, het functioneren van het Subsidievolgsysteem, de samenwerking binnen de keten en het verbeteren van werkinstructies en informatievoorziening.
- 2 Evalueer de Algemene Subsidieverordening 2025**
Onderzoek de gevolgen van de Peel- en Maas-uitspraak voor begrotingssubsidies en evalueer het effect van de verhoging van de grens voor enkelvoudige vaststelling naar € 75.000, onder andere ten aanzien van risico's op oneigenlijk gebruik.
- 3 Versterk de informatiepositie van gemeenteraad en samenleving**
Onderzoek de mogelijkheden voor een openbaar subsidieoverzicht of subsidieregister, zodat meer inzicht ontstaat in verstrekte subsidies, beleidsdoelen en resultaten. Stem hierbij af met de gemeenteraad welke informatiebehoefte bestaat.

Reactie college van burgemeester en wethouders

De bestuurlijke reactie van het college maakt geen deel uit van het onderzoeksrapport van de rekenkamer. Wel is uiteraard om een bestuurlijke reactie gevraagd welke de rekenkamer op 26 mei heeft ontvangen. De bestuurlijke reactie is op 2 juni gepubliceerd door het college gelijktijdig met het openbaar maken van het rekenkamerrapport.

Het college spreekt waardering uit voor het onderzoek van de rekenkamer en onderschrijft het belang van goede subsidieverlening als instrument om maatschappelijke doelen te realiseren.

Het college herkent zowel de positieve waardering van subsidieaanvragers voor het persoonlijke contact met de gemeente als de gesignaleerde knelpunten in het proces. Daarbij geeft het college aan dat termijnoverschrijdingen vaak samenhangen met opschortingen of aanvullende informatieverzoeken. Daarnaast onderschrijft het college de impact van de Peel- en Maas-uitspraak en geeft het aan reeds te werken aan aanpassing van het subsidieverleningsproces.

Het college neemt de aanbevelingen van de rekenkamer over en wil deze verder uitwerken in samenwerking met de gemeenteraad.

Advies

Het raadspresidium neemt geen standpunt in t.a.v. de aanbevelingen. In het conceptbesluit zijn de aanbevelingen van de rekenkamer verwoord in conceptbesluiten van de gemeenteraad. Deze kunnen naar inzicht van de raad geamendeerd of overgenomen worden.

Leeuwarden,

Raadspresidium van Leeuwarden,

R. Dragstra, vice-voorzitter,

N. de Waard, griffier

Nummer
RD

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEEUWARDEN;

- Gelezen het rapport van de rekenkamer 'Grip op Subsidieverlening naar aanleiding van het onderzoek naar subsidieverlening in gemeenten Leeuwarden;
- Kennis te hebben genomen van de bestuurlijke reactie van b. en w.;
- Met inachtneming van het besprokene tijdens de informatiebijeenkomst op 10 juni 2026 met de Rekenkamer Leeuwarden;
- Met inachtneming van het besprokene tijdens het debat op xx .

BESLUIT

De gemeenteraad van Leeuwarden besluit:

- Het college te verzoeken uiterlijk in het tweede kwartaal 2027 een plan van aanpak voor te leggen voor de verbetering van het subsidieproces, met bijzondere aandacht voor het Subsidievolgsysteem, het halen van termijnen en de interne samenwerking.
- Het college te verzoeken in 2027 een evaluatie van de ASV 2025 aan de raad voor te leggen waarbij expliciet wordt ingegaan op:
 - De grens van € 75.000 voor enkelvoudig vaststellen;
 - De gevolgen van de Peel en Maas uitspraak;
 - De balans tussen vertrouwen, controle en uitvoerbaarheid.
- Het college opdracht te geven, in samenspraak met het presidium en de griffie, een voorstel uit te werken voor de informatievoorziening over subsidieverlening, zodat de raad kan bepalen welke informatie, op welk moment en in welk detailniveau nodig is voor zijn kaderstellende en controlerende rol.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

Voorzitter,

Griffier.